

ปัญหาการใช้สื่อการสอนของนักศึกษาฝึกสอนวิทยาลัยครู สกลนคร

นายสนอง ทองวิเศษ

005115

ศูนย์วิทยทรัพยากร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
แผนกวิชาโสตทัศนศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2522

PROBLEMS IN UTILIZATION OF INSTRUCTIONAL MEDIA
OF STUDENT TEACHERS OF SAKON NAKHON TEACHERS COLLEGE.

Mr. Sanong Tongvisase

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Audio-Visual Communication.

Chulalongkorn University

1979

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ปัญหาการใช้สื่อการสอนของนักศึกษาฝึกสอนวิทยาลัยครูสกลนคร
 ชื่อนิสิต นายสนอง ทองวิเศษ
 อาจารย์ที่ปรึกษา ศาสตราจารย์ สำเภา วรางกูร
 แผนกวิชา โสตทัศนศึกษา
 ปีการศึกษา 2521

บทคัดย่อ

ความมุ่งหมาย เพื่อศึกษาถึงความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับโสตทัศนและเทคโนโลยีทางการศึกษา และศึกษาเปรียบเทียบปัญหาการผลิต การใช้สื่อการสอนของนักศึกษาฝึกสอนในเมืองกับชนบท

วิธีดำเนินการวิจัย ในการวิจัยครั้งนี้ ได้เลือกกลุ่มตัวอย่างจากนักศึกษาวิทยาลัยครูสกลนคร จำนวน 180 คน เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล ใช้แบบสอบถามจำนวนข้อคำถาม 51 ข้อ ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ \bar{X} S.D. และ t - test

ผลการวิจัย สรุปได้ดังนี้

1. นักศึกษาส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับโสตทัศนและเทคโนโลยีทางการศึกษา อยู่ในระดับดีและพอใช้
2. นักศึกษาใช้แนวการสอนตามแบบฉบับของตนเองมากที่สุด รองลงมาได้แก่แนวการสอนของอาจารย์วิทยาลัยครูสกลนคร วิธีการสอนที่นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้เป็นประจำได้แก่ วิธีการบรรยาย โดยใช้สื่อประกอบการสอน
3. นักศึกษาผลิตวัสดุอุปกรณ์ประกอบการสอนขึ้นใช้เองมากที่สุด วัสดุอุปกรณ์ที่นักศึกษาผลิตขึ้นใช้มาก ได้แก่ บัตรคำ และแผนภูมิ
4. ก่อนการสอนจริง นักศึกษาส่วนใหญ่มีการเตรียมการใช้วัสดุอุปกรณ์ประกอบการสอน โดยการวางแผนการใช้ล่วงหน้า และเตรียมกิจกรรมเรียงลำดับก่อนหลัง ในการสอนจริงนักศึกษาใช้วัสดุอุปกรณ์ประกอบการอธิบายมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ให้นำเข้าสู่บทเรียน ส่วนวัสดุอุปกรณ์ที่นักศึกษาใช้ประกอบการสอนมาก ได้แก่ รูปภาพ และของจริง เมื่อใช้วัสดุอุปกรณ์ประกอบการสอนแล้ว นักศึกษา

ส่วนใหญ่ ใช้คำถามทดสอบความเข้าใจของผู้เรียน

5. ความต้องการของนักศึกษาฝึกสอนในเมืองกบชนบทเกี่ยวกับการบริการ การผลิต การใช้วัสดุอุปกรณ์ประกอบการสอนไม่ตรงกันในเรื่อง ความเอาใจใส่ของอาจารย์ที่เทศก์ การกลับไปฝึกฝนที่คณะที่วิทยาลัย การจัดสถานที่สำหรับผลิตและใช้วัสดุอุปกรณ์ประกอบการสอนของโรงเรียน วิธีการใช้วัสดุอุปกรณ์ประกอบการสอน

6. สภาพที่เป็นจริงเกี่ยวกับการบริการ การผลิต การใช้วัสดุอุปกรณ์ประกอบการสอน ของนักศึกษาฝึกสอนในเมืองกบชนบท ไม่ตรงกันในเรื่อง ความเอาใจใส่ของโรงเรียนและอาจารย์ที่เทศก์ การจัดอบรมสัมมนา การบริการวัสดุอุปกรณ์ของวิทยาลัย โอกาสที่จะเข้าไปเยี่ยมวัสดุอุปกรณ์ที่วิทยาลัย การจัดสถานที่สำหรับผลิตและใช้วัสดุอุปกรณ์ประกอบการสอนของโรงเรียน สภาพความเป็นอยู่เอื้ออำนวย ความสะดวกต่อการผลิต การใช้วัสดุอุปกรณ์ประกอบการสอน การศึกษาวัตถุประสงค์และเนื้อหาของบทเรียน การให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการผลิต และ การใช้วัสดุอุปกรณ์ประกอบการสอน ค่าใช้จ่ายในการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ วิธีการใช้วัสดุอุปกรณ์ประกอบการสอน

7. ความต้องการเปรียบเทียบกับสภาพที่เป็นจริงในเรื่อง การบริการ การผลิต การใช้วัสดุอุปกรณ์ประกอบการสอน ของนักศึกษา ไม่แตกต่างกันในเรื่อง โอกาสที่จะเข้าไปเยี่ยมวัสดุอุปกรณ์ที่วิทยาลัย ค่าใช้จ่ายในการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ประกอบการสอน วิธีการใช้วัสดุอุปกรณ์ประกอบการสอน

ข้อเสนอแนะ

อาจารย์ภาคเทคโนโลยีทางการศึกษาคควรมีโอกาสสอนนักศึกษาในระดับ ป.กศ. และ ป.กศ.สูงให้มากขึ้น ในระหว่างวันสุดสัปดาห์ของการฝึกสอน ควรรจัดให้มีการสัมมนาหรือฝึกอบรม ให้แก่นักศึกษาวิทยาลัยควรรให้ความร่วมมือในการบริการสื่อการสอนแก่นักศึกษาให้มากยิ่งขึ้น โดยการเปิดเป็นศูนย์วัสดุอุปกรณ์แบบกลุ่มโรงเรียนหรือแบบสหการ หรือจัดบริการสื่อการสอนเคลื่อนที่ไปกับรถของอาจารย์ที่เทศก์

Thesis Title : Problems in Utilization of Instructional Media
of Student Teachers of Sakon Nakhon Teachers College.

Name : Mr. Sanong Tongvisase

Thesis Advisor : Professor Sampow Varangul

Department : Audio Visual Communication

Academic Year : 1978

ABSTRACT

Purpose : The purposes of this study were two fold : (1) To study Sakon Nakhon Teachers College student teachers' knowledge and experience in instructional media and educational technology, and (2) to compare problems in production and utilization of instructional media of student teachers practice teaching in the city and rural areas.

Procedure : The sample consisted of one hundred and eighty student teachers. The questionnaires used consisted of fifty-one items. The collected data was analyzed in terms of percentage, \bar{X} , S.D., and t-test.

Major finding of this study were as follows :

1. Most student teachers' knowledge of instructional media and educational technology were in the above average and fair level.
2. Most student teachers used their own styles and methods of teaching. Some used teaching methods and styles as

models by their instructors. The majority of class presentations were lecturing supplemented by certain instructional media.

3. The student teachers produced most instructional materials of their own. Among teacher made materials, wordcards, and charts were most commonly found.
4. The student teachers got themselves quite well prepared before actual utilization of both instructional media and learning activities. In actual presentation, the media were mostly used to supplement teacher's explanation and lesson induction respectively. The instructional materials most frequently used were pictures and real objects. Questions were asked to clarify learners' understanding after the use of instructional media.
5. The needs of the student teachers while practice teaching in the city and rural areas in terms of servicing, producing, and utilizing the instructional media were different in regards to : (1) supervisors' attention paid to student teachers; (2) skill development during practice teaching period at the college; (3) production and utilization facilities provided for student teachers; and (4) utilization techniques of the instructional media.
6. The actual situation of student teachers while practice teaching in the city and rural areas concerning servicing, producing, and utilizing instructional media were different in regards to : (1) school administrators' and supervisors'

- attention to student teachers; (2) media utilization training and seminars; (3) The college AV center service; (4) opportunities for checking out instructional media from the College; (5) facilities for producing and utilizing instructional media; (6) the thorough study of objectives and contents of the lessons; (7) the classroom participation in producing and utilizing the instructional media; (8) the expense for instructional materials needed; and utilizing techniques of instructional media.
7. The needs as compared to the real situation of the student teachers concerning servicing, producing, and utilizing the instructional media were not different in regards to: (1) borrowing opportunity; (2) the expense for instructional materials needed; (3) utilizing techniques of instructional media.

Suggestions : The staff of the Department of Educational Technology should have more opportunities to teach the students at both the Certificate of Education and Higher Certificate of Education Level. Training and seminars in instructional media should be conducted during the week ends of practice teaching session. The cooperative AV center should be established. A mobile Instructional Media Service should also be set up to accompany the supervisors during the visits.

กิติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่องปัญหาการใช้สื่อการสอนของนักศึกษาวิทยาลัยครูสกลนคร สำเร็จได้ด้วย ความกรุณาของท่านศาสตราจารย์ สำเภา วรวงูร อธิการหัวหน้าแผนกวิชาโสตทัศนศึกษา ผู้ควบคุม การวิจัย ที่ได้กรุณาช่วยเหลือให้คำแนะนำและปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ รองศาสตราจารย์ ประคอง ภัทรนัฐ อาจารย์แผนกวิชาวิจัยการศึกษา ได้กรุณาแนะนำเกี่ยวกับแบบสอบถามและการ วิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านอาจารย์ทั้งสองเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบ ขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณ อาจารย์ มนัส บุญประกอบ ที่ได้ให้ความกรุณาตรวจทานและ อาจารย์ บุญเรียม มวงนา อาจารย์ในเทศกวิทยาลัยครูสกลนคร และคณะนักศึกษาวิทยาลัยครูสกลนคร ที่ได้ให้ความร่วมมือและความสะดวกในการ เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี

สนอง ทองวิเศษ

ศูนย์บริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	๒
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	๖
กิตติกรรมประกาศ	๒
รายการตารางประกอบ	๒๗
บทที่	
1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	5
คำจำกัดความ	6
วิธีดำเนินการค้นคว้า	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	7
รายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
2 การศึกษาชั้นมูลฐาน	16
ความหมายของโสตทัศนศึกษา	16
โสตทัศนูปกรณ์	17
สื่อการสอน	18
ประเภทของสื่อการสอน	19
คุณค่าของโสตทัศนูปกรณ์	22
การเลือกใช้โสตทัศนูปกรณ์	24
การใช้โสตทัศนูปกรณ์	25
ความหมายของการฝึกสอน	27

	ความสำคัญของการฝึกสอน	27
	ข้อเสนอแนะที่จะเกิดประโยชน์กับการฝึกสอน	30
3	วิธีดำเนินการวิจัย	33
	กลุ่มตัวอย่าง	33
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	34
	การทดสอบแบบสอบถาม	35
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	35
	การวิเคราะห์ข้อมูล	35
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	37
4	ผลการวิจัย	39
5	สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	72
	ผลของการวิจัย	73
	อภิปรายผลการวิจัย	75
	ข้อเสนอแนะ	77
บรรณานุกรม	79
ภาคผนวก	81
ประวัติผู้เขียน	96

รายการตารางประกอบ

ตารางที่	หน้า
1 แสดงการ เรียบวิชาการผลิตการใช้วัสดุอุปกรณ์ประกอบการสอน	39
2 หลักสำคัญในการ เลือกวัสดุอุปกรณ์ประกอบการ สอนของนักศึกษา	40
3 การสำรวจวัสดุอุปกรณ์ประกอบการ สอนของวิทยาลัยและโรงเรียนฝึกสอน	41
4 การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ประกอบการ สอนสำหรับวิชาที่ฝึกสอนอยู่	42
5 แนวการสอนที่นักศึกษายึด เป็นหลักในการ ฝึกสอน	42
6 การใช้วิธีการสอนแบบบรรยายล้วนในขณะฝึกสอน	43
7 การใช้วิธีการสอนแบบบรรยายมีคดียใช้สื่อประกอบการ สอนขณะฝึกสอน	43
8 ความรู้ของนักศึกษา เกี่ยวกับการผลิต การใช้วัสดุอุปกรณ์ประกอบการ สอน	44
9 ลำดับชั้นของการ สอนมีความสำคัญต่อการ ใช้วัสดุอุปกรณ์ประกอบการ สอน	45
10 วิธีการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ประกอบการ สอนของนักศึกษาระหว่างฝึกสอน	45
11 วัสดุอุปกรณ์ประกอบการ สอนที่นักศึกษาลดค่าใช้จ่าย	46
12 คุณภาพของวัสดุอุปกรณ์ประกอบการ สอนที่นักศึกษาลดค่าใช้จ่าย	47
13 โอกาสที่นักศึกษาฝึกสอนจะใช้วัสดุอุปกรณ์ประกอบการ สอน	47
14 การ เตรียมการใช้วัสดุอุปกรณ์ประกอบการ สอนของนักศึกษา	48
15 ลักษณะการใช้วัสดุอุปกรณ์ประกอบการ สอนของนักศึกษา	48
16 ระดับการใช้วัสดุอุปกรณ์ประกอบการ สอนของนักศึกษา	49
17 แนวปฏิบัติของนักศึกษาหลังจากการใช้วัสดุอุปกรณ์ประกอบการ สอน	51
18 ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ประกอบการ สอน	51
19 เปรียบเทียบความต้องการกับสภาพที่เป็นจริง เกี่ยวกับการบริการ การผลิต การใช้วัสดุอุปกรณ์ประกอบการ สอนของนักศึกษา ป.กศ.ฝึกสอนในเมืองกับชนบท	53
20 เปรียบเทียบความต้องการกับสภาพที่เป็นจริง เกี่ยวกับการบริการ การผลิต การใช้ วัสดุอุปกรณ์ประกอบการ สอน ของนักศึกษา ป.กศ.สูง (ปกติ) ฝึกสอนในเมือง กับ ชนบท	59

ตารางที่

- 20 เปรียบเทียบความต้องการกับสภาพที่เป็นจริงเกี่ยวกับ การบริการ การผลิต การใช้วัสดุอุปกรณ์ประกอบการสอน ของนักศึกษา ป.กศ.สูง (ต่อเนื่อง) ฝึกสอนในเมือง กับชนบท.

64

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย